

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 16/2014-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júna 2014 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho (sudca spravodajca), Milana Ľalíka, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval návrh Okresného súdu Bratislava III, zastúpeného sudkyňou JUDr. Annou Klepáčovou, na začatie konania o súlade § 29 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a takto

r o z h o d o l :

Návrh Okresného súdu Bratislava III na začatie konania o súlade § 29 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 9. decembra 2013 doručený návrh Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „navrhovateľ“ alebo „okresný súd“), zastúpeného sudkyňou JUDr. Annou Klepáčovou, na začatie konania o súlade § 29 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“) s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).

Podľa namietaného § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách nebezpečenstvo škody na predmete dražby prechádza z navrhovateľa dražby na vydražiteľa dňom odovzdania predmetu dražby, v ten istý deň prechádza na vydražiteľa zodpovednosť za škodu spôsobenú v súvislosti s predmetom dražby. Ak je vydražiteľ v omeškaní s prevzatím predmetu dražby, nesie nebezpečenstvo škody a zodpovednosť za škodu vydražiteľ.

Okresným súdom je pod sp. zn. 43 C 41/2012 vedené konanie o návrhu žalobcu (ako vydražiteľa) na zaplatenie sumy 8 418,98 € s prísl., pričom žalobca sa domáha zaplatenia uvedenej sumy proti odporcovi (záložnému veriteľovi) z titulu náhrady nákladov vynaložených na odstránenie poškodenia vydraženého predmetu dražby. Z návrhu vyplýva, že *„navrhovateľ dražby – odporca neposkytol vydražiteľovi – navrhovateľovi žiadnu súčinnosť (vecnú ani finančnú) pri odstraňovaní technického rozdielu stavu predmetu dražby medzi jeho stavom pred a po vydražení, navrhovateľ prišiel k realizácii odstránenia poškodenia predmetu dražby na svoje náklady, ktoré si regresne uplatňuje voči odporcovi v predmetnom súdnom konaní poukazujúc na platnú právnu úpravu ust. § 29 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách...“*.

Podstatou sporu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 43 C 41/2012 je otázka, či záložný veriteľ, ktorý navrhol výkon záložného práva predajom na dobrovoľnej dražbe, zodpovedá za sklamané majetkové očakávania vydražiteľa nehnuteľnej veci, ktorej stav v čase jej odovzdania vydražiteľovi nezodpovedá stavu, aký bol zachytený v znaleckom posudku vyhotovenom na účely dražby a záverom osobnej obhliadky vykonanej pred dražbou.

Podľa navrhovateľa *«V zmysle napadnutého ust. § 29 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z. z. zákonodarca zakotvuje objektívnu zodpovednosť navrhovateľa dražby, ktorá trvá až do dňa odovzdania predmetu dražby vydražiteľovi, pričom zákonodarca jednoznačne neuvádza, kedy táto objektívna zodpovednosť navrhovateľa dražby vzniká. Podľa ust. § 7 zákona č. 527/2002 Z. z. navrhovateľom dražby je vlastník predmetu dražby, osoba, ktorá vykonáva záložné právo (ďalej len „záložný veriteľ“), alebo iná osoba, ktorá je oprávnená navrhnuť vykonanie dražby podľa osobitného zákona. Z dikcie citovaného zákonného ustanovenia tak nepriamo vyplýva povinnosť pre záložného veriteľa, ktorý je tiež jedným zo subjektov oprávnených navrhnuť vykonanie dobrovoľnej dražby, primeraným spôsobom ochraňovať predmet dražby pred zničením, stratou a poškodením, aj napriek tomu, že záložný veriteľ nie je vlastníkom ani držiteľom predmetu dražby...»*

S poukazom na citované zákonné ustanovenia povinnosť chrániť záloh odovzdaný záložnému veriteľovi je záložnému veriteľovi zákonom uložená len v prípade, ak zálohom je hnutelná vec, ktorá bola odovzdaná záložnému veriteľovi za podmienok uvedených v ust. § 151i v spojení s ust. § 151e občianskeho zákonníka, t. j. len v prípade, kedy sa záložný veriteľ stáva oprávneným držiteľom zálohu – hnutelnej veci...

S poukazom na ust. 123 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 126 Občianskeho zákonníka počas výkonu záložného práva je právo vlastníka predmetu dražby nakladať s predmetom dražby zákonom obmedzené len v čiastočnom rozsahu, a to formou zákazu prevodu zálohu na tretiu osobu po oznámení o začatí výkonu záložného práva záložným veriteľom záložcovi pod následkom absolútnej neplatnosti takéhoto právneho úkonu záložcu. Vo výkone ostatných práv k zálohu (t. j. predmetu dražby) vlastník predmetu zálohu nie je okrem povinnosti strpieť výkon záložného práva nijako obmedzený, t. j. môže zriadiť

vecné bremeno k predmetu dražby, uzatvoriť zmluvu o nájme, môže záloh ďalej užívať a pod.

Vzhľadom na uvedené je možnosť záložného veriteľa ako navrhovateľa dražby, ktorý nie je držiteľom predmetu dražby, ochraňovať predmet dražby pred zničením, stratou a poškodením, aj s poukazom na ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 218 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, zákonom vylúčená, nakoľko zakladá skutkovú podstatu trestného činu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru...

... záložný veriteľ s poukazom na ust. § 29 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z. z. znáša nebezpečenstvo škody na predmete dražby do jeho odovzdania vydražiteľovi, aj napriek tomu, že jeho záložné právo dňom zaplattenia ceny dosiahnutej vydražením zaniklo a záložný veriteľ sa tak ocitol už bez akéhokoľvek právneho vzťahu k predmetu dražby. Navrhovateľ zároveň poukazuje na skutočnosť, že je v rozpore so zásadou právnej istoty ako základnej zásady právneho štátu, ktorým Slovenská republika je aj v zmysle článku 1 ods. 1 Ústavy SR, ak záložný veriteľ ako navrhovateľ dražby znáša nebezpečenstvo vzniku škody na predmete dražby, a to dokonca aj v čase od zaplattenia ceny získanej vydražením vydražiteľom do odovzdania predmetu dražby, kedy nebezpečenstvo škody na predmete dražby prechádza na vydražiteľa, t. j. aj v období bez právneho vzťahu k predmetu dražby, keď už záložné právo v dôsledku jeho vykonania zaniklo.»

Z týchto dôvodov dospel navrhovateľ k záveru, že § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 20 ods. 3 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, a preto podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) uznesením č. k. 43 C 41/2012-135 z 5. septembra 2013 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. októbra 2013) prerušil konanie vo veci a uznesením č. k. 43 C/41/2012-137 z toho istého dňa zároveň rozhodol, že vec podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predkladá ústavnému súdu na rozhodnutie o návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa § 37 a nasl. zákona o ústavnom súde.

II.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a), b) a d) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov, nariadení vlády a všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev s ústavou.

Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy „Ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.“.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh na začatie konania súd.

Podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou. Podľa § 19 zákona o ústavnom súde sa súdom podľa § 18 ods. 1 písm. d) uvedeného zákona rozumie príslušný senát alebo samosudca. Podľa § 21 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak je účastníkom konania súd, zastupuje senát jeho predseda.

Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až e) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily..., môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, pričom skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že o súlade právneho predpisu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy rozhoduje v znení platnom v čase rozhodovania (PL. ÚS 18/05).

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva...

Podľa § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách nebezpečenstvo škody na predmete dražby prechádza z navrhovateľa dražby na vydražiteľa dňom odovzdania predmetu dražby, v ten istý deň prechádza na vydražiteľa zodpovednosť za škodu spôsobenú v súvislosti s predmetom dražby. Ak je vydražiteľ v omeškaní s prevzatím predmetu dražby, nesie nebezpečenstvo škody a zodpovednosť za škodu vydražiteľ.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách navrhovateľom dražby je vlastník predmetu dražby, osoba, ktorá vykonáva záložné právo (ďalej len „záložný veriteľ“), alebo iná osoba, ktorá je oprávnená navrhnúť vykonanie dražby podľa osobitného zákona.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b) druhej vety OSP súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Legitimácia všeobecného súdu na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom teda predpokladá spojitosť konania pred všeobecným súdom vyjadrenú tak, že podaniu návrhu musí predchádzať rozhodovacia činnosť takého súdu. V tejto rozhodovacej činnosti ako zákonom upravenom postupe je potrebné podľa úsudku všeobecného súdu vyložiť a použiť všeobecne záväzný právny predpis, ktorého vyslovenie nesúladi s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, všeobecný súd mieni uplatniť v návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Rozhodovacia činnosť všeobecného súdu v zmysle § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde chápe preto ústavný súd ako postup, v ktorom po začatí konania všeobecný súd smeruje k rozhodnutiu vo veci samej, t. j. k výroku o tom, čo je požadované v návrhu na začatie konania (v žalobe) a v jeho odôvodnení. Interpretácia a aplikácia ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorého vyslovenie nesúladi všeobecný súd uplatňuje v návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, musí zároveň v tomto vytvárať právny základ pre jeho rozhodnutie v danej veci (por. napr. PL. ÚS 28/05, PL. ÚS 14/2010, PL. ÚS 17/2010, PL. ÚS 6/2014).

Z návrhu vyplýva, že navrhovateľ z § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách vyvodzuje, že pred prechodom nebezpečenstva škody na veci nesie toto nebezpečenstvo každý navrhovateľ dražby vrátane záložného veriteľa, a tento subjekt aj zodpovedá za rozdiel v hodnote, ktorý má predmet dražby v dôsledku toho, že sa nachádza v horšom

stave (je poškodený – znehodnotený) oproti stavu opísanému v znaleckom posudku vyhotovenom na účely dražby.

Podľa navrhovateľa je ale v rozpore s označenými článkami ústavy, ak sa záložnému veriteľovi ukladá povinnosť znášať nebezpečenstvo na veci, ktorá nie je v jeho dispozičnej sfére a nevykonáva nad ňou žiaden vplyv, keďže spravidla nemá draženú vec vo svojej moci a nemá ani povinnosť, ale ani možnosť dbať na to, aby nedošlo k jej znehodnoteniu.

Navrhovateľ navyše predpokladá, že v dôsledku prechodu nebezpečenstva na veci by mohol záložný veriteľ ako navrhovateľ dražby zodpovedať za niektoré sklamané majetkové očakávania vydražiteľa (v súvisiacej veci, ktorá je predmetom konania pred okresným súdom, ide o zodpovednosť za škodu, ktorá mala vydražiteľovi vzniknúť v dôsledku toho, že sa spoliehal na to, že predmet dražby je v takom stave a má takú hodnotu, ako vyplývala zo znaleckého posudku, tvrdiac, že k zníženiu jeho hodnoty došlo v čase medzi vyhotovením posudku a vydražením).

Nie je úlohou ústavného súdu vysloviť podmienky, za ktorých navrhovateľ dražby zodpovedá za také sklamané majetkové očakávania vydražiteľa, ako to je v okolnostiach danej veci. Ústavný súd taktiež nemôže ani vyjadriť názor, či nárok uplatnený pred všeobecným súdom je nárokom súvisiacim s rizikom náhodnej škody, zodpovednosťou za vady draženej veci, prípadne iným majetkovým nárokom vydražiteľa. Je povinnosťou všeobecného súdu, aby na ním zistený skutkový stav aplikoval relevantnú právnu normu a vyvodil z toho konkrétne právne závery aj pre okolnosti danej veci.

Z návrhu vyplýva, že navrhovateľ považuje za správne a súladné s ním označenými článkami ústavy také riešenie, ktoré by záložného veriteľa nezaťažovalo povinnosťou znášať riziko nebezpečenstva na veci, najmä nie v situácii, keď už nemá k vydraženej veci žiaden právny vzťah, keďže medzičasom došlo k uhradeniu sumy určenej v dobrovoľnej dražbe, a teda aj k zániku jeho záložného práva.

Z návrhu implicitne vyplýva, že navrhovateľ takýto ústavne súladný výklad (podľa ktorého by záložný veriteľ ako navrhovateľ dražby nebol zodpovedný za niektoré sklamané majetkové očakávania vydražiteľa) nepovažuje za súčasného právneho stavu za možný. Podľa navrhovateľa z § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách zodpovednosť záložného veriteľa vyplýva a v dôsledku toho mu je uložená povinnosť, ktorá nie je v súlade s označenými článkami ústavy. Ak by považoval za možný ústavne konformný výklad predmetného ustanovenia, je namieste predpokladať, že by návrh nebol podal a predmetné ustanovenie by vykladal spôsobom, ktorý je v súlade s ústavou.

Napadnuté ustanovenie § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách je podľa navrhovateľa v rozpore s označenými článkami ústavy preto, lebo neumožňuje výklad, ktorý by záložného veriteľa z okruhu zodpovedných osôb za stav predmetu dražby vyňal.

Takýto záver ale nie je nevyhnutným a jediným možným výkladom § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách. Hoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať a nahrádzať všeobecné súdy pri interpretácii a aplikácii zákonov a podzákonných noriem (v danom prípade zákona o dobrovoľných dražbách), ak má ústavný súd mať právomoc posúdiť, či napadnutý právny predpis je spôsobilý byť interpretovaný ústavne konformným spôsobom, čo by vylučovalo možnosť vyhlásenia predmetného ustanovenia za protiústavné, tak musí mať taktiež právomoc posúdiť rôzne možnosti výkladu napadnutého právneho predpisu (m. m. PL. ÚS 23/05).

V odbornej literatúre je zastávané stanovisko, že § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách neukladá záložnému veriteľovi povinnosť znášať riziko nebezpečenstva škody na veci, a nemá sa preto vzťahovať na záložného veriteľa, ale iba na navrhovateľa dražby, ktorým je samotný vlastník predmetu dražby, prípadne iná osoba oprávnená navrhnúť vykonanie dražby (Volová a kol. Zákon o dobrovoľných dražbách. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 235).

Aj podľa názoru ústavného súdu možno § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách vykladať tak, že sa nevzťahuje na takého navrhovateľa, ktorý neznášal riziko nebezpečenstva škody na veci, a to z nasledujúcich dôvodov:

Dôvodová správa k napadnutému ustanoveniu zákona o dobrovoľných dražbách uvádza, že „*Do odovzdania veci vydražiteľovi nesie zodpovednosť za škodu, ktorá na predmetu dražby vznikla, držiteľ...*“. Dôvodová správa tak predpokladá, že povinnosť znášať nebezpečenstvo škody, resp. zodpovednosť za takúto škodu znáša držiteľ, pričom neuvádza pojem navrhovateľ dražby. Uvedené indikuje, že úmyslom zákonodarcu bolo z množiny navrhovateľov dražby zaťažiť bremenom nebezpečenstva škody na veci iba ich určitú časť, a to držiteľov draženej veci.

Napadnuté ustanovenie § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách použitím slovného spojenia „*prechádza... dňom...*“ vymedzuje časový okamih, od ktorého prechádza nebezpečenstvo škody na vydraženej veci. Z tohto ustanovenia vymedzujúceho prechod nebezpečenstva škody na vydražiteľa ešte bez ďalšieho nevyplýva uloženie povinnosti predchodcovi vydražiteľa znášať toto nebezpečenstvo. Predmetné ustanovenie možno vykladať tak, že prechod rizika z jednej osoby na druhú osobu prichádza do úvahy iba v prípade, ak prvá z nich takéto riziko pôvodne znášala. Zákon o dobrovoľných dražbách ani iný právny predpis neobsahuje všeobecné pravidlo, podľa ktorého by záložný veriteľ (na rozdiel od iných možných navrhovateľov dražby) znášal riziko nebezpečenstva škody na veci. Záložný veriteľ má v zmysle § 151i ods. 2 Občianskeho zákonníka povinnosť chrániť záloh pred poškodením, stratou a zničením vtedy, ak ide o jemu zverenú hnutelnú vec. Okolnosť, že zákon o dobrovoľných dražbách neupravuje vznik povinnosti znášať riziko nebezpečenstva škody na draženej veci, ako uvádza aj navrhovateľ (rovnako aj autori v už citovanej publikácii), naznačuje to, že § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách neupravuje vznik povinnosti znášať riziko nebezpečenstva škody na veci u predchodcu (akýsi spätný vznik), ale sa predpokladá, že táto povinnosť vyplýva z iných predpisov a ustanovuje iba časový moment prechodu tohto rizika na vydražiteľa.

Taktiež skutočnosť, že v zmysle § 151m ods. 6 Občianskeho zákonníka koná záložný veriteľ pri výkone záložného práva v mene záložcu (ako zástupca), naznačuje, že vecnoprávna pozícia vlastníka zálohu a s ňou súvisiace vzťahy vrátane znášania rizika nebezpečenstva škody na veci (ktoré v zásade zaťažuje vlastníka, pozri bližšie FEKETE, I. Nebezpečenstvo náhodnej škody na predanej veci (*periculum rei venditae*), *Notitiae ex Academia Bratislavensi Iurisprudentiae* (Bratislavská vysoká škola práva, I, 2008, s. 111 – 133) neprechádza na záložného veriteľa ako jeho zástupcu počas výkonu záložného práva.

Z historického (dôvodová správa), gramatického (výklad pojmu „prechádza“) a systematického (súvislosť s § 151i ods. 2 a § 151m ods. 6 Občianskeho zákonníka) výkladu vyplýva, že § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách možno vykladať tak, že záložný veriteľ nie je tým navrhovateľom dražby, ktorý by znášal riziko nebezpečenstva škody na veci, ak pred rozhodujúcim časom v zmysle namietaného ustanovenia riziko nebezpečenstva škody na veci neznášal.

Otázkou, s ktorou sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde musí v tomto prípade vysporiadať, je to, či § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách umožňuje taký výklad, ktorý by navrhovateľ považoval za súladný s označenými článkami ústavy. V okolnostiach danej veci výsledný účinok, ktorý navrhovateľ zjavne považuje za vhodný a ústavne konformný, je podľa názoru ústavného súdu možné dosiahnuť aj bežným výkladom označeného ustanovenia.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej je preferovaná metóda ústavne konformného výkladu, podľa ktorej ak napadnutý predpis umožňuje viac výkladov, pričom jeden je súladný s ústavou, tak ústavný súd v zásade uprednostňuje nezrušenie tohto predpisu (PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 23/05, PL. ÚS 22/06, PL. ÚS 21/08).

Okolnosti danej veci sú špecifické tým, že sám navrhovateľ identifikuje výklad § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách, ktorý považuje za ústavne konformný, pričom

ho však zrejme nepokladá za možný, resp. prípustný. Ústavný súd zastáva názor, že príkaz na ústavno-konformný výklad právnych predpisov je adresovaný aj všeobecným súdom. Ak napadnutý právny predpis možno vykladať spôsobom, ktorý je podľa názoru všeobecného súdu konformný s ústavou (a tento výklad je, ako to vyplýva z už uvedeného, aj v tomto prípade možný), nie sú splnené podmienky na postup tohto súdu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 109 ods. 1 písm. b) OSP a všeobecný súd má vo veci rozhodnúť, uprednostňujúc ústavne konformný výklad. Ústavný súd ale pripomína, že žiadosť o zaujatie stanoviska podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 109 ods. 1 písm. b) OSP má slúžiť na kontrolu ústavnosti ustanovení právnych predpisov nižšej právnej sily, ak ich nemožno vykladať v súlade s ústavou, nie však na získanie dôvodov pre všeobecný súd na rozhodnutie ako také (t. j. pre niektorý z možných výkladov právnej normy).

Ústavný súd týmto nedáva *in concreto* odpoveď, či v okolnostiach danej veci je uvedený výklad aplikovateľný na popísanú skutkovú situáciu v súlade s označenými článkami ústavy, a nedáva okresnému súdu ani príkaz, ako má vo veci rozhodnúť. Právomoc interpretovať a aplikovať všeobecne záväzné právne predpisy má v prvom rade všeobecný súd. Konkrétna aplikácia § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách v právoplatnom rozhodnutí všeobecného súdu po správnom zistení skutkového stavu a právnom posúdení veci bude môcť byť predmetom kontroly jej ústavnej udržateľnosti v prípade podania sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu. Nemožno napokon vylúčiť ani to, že okresný súd posúdi vec inak a uplatnený právny nárok bude posudzovať podľa iného právneho základu (napr. zodpovednosť za vady).

Ústavný súd nad rámec uvedeného pripomína aj to, že rozsah zodpovednosti navrhovateľa dražby voči dražobníkovi je vymedzený aj v § 33 zákona o dobrovoľných dražbách, podľa ktorého navrhovateľ dražby zodpovedá za vady predmetu dražby, ktoré mu boli alebo mali byť pri podaní návrhu na uskutočnenie dražby známe, a neupozornil na ne včas dražobníka v zmluve o vykonaní dražby. Napriek skutočnosti, že napadnuté citované ustanovenie vymedzuje vzťah medzi inými osobami, ako sú v súvisiacom konaní

pred okresným súdom účastníci konania vo veci samej, predkladá však koncepciu zodpovednostných vzťahov pri dražbe, ktorá musí byť zohľadnená aj pri výklade § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách.

Podľa názoru ústavného súdu návrh na začatie konania nie je potrebné prijímať na ďalšie konanie, pretože ak by sa tak stalo, neprichádzalo by do úvahy reálne očakávať záver o vyslovení nesúladu § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách s označenými článkami ústavy (PL. ÚS 112/2011) a dodatkového protokolu, a to z dôvodu možnosti ústavne konformného výkladu tohto ustanovenia.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí pléna ústavného súdu okrem návrhu sudcu spravodajcu na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodov uvedených v článku II tohto uznesenia, iný návrh na rozhodnutie, resp. protinávrh zo strany členov pléna predložený nebol.

Podľa čl. 131 ods. 1 druhej vety a tretej vety ústavy sa plénum ústavného súdu uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

Podľa čl. 134 ods. 1 ústavy sa ústavný súd skladá z trinástich sudcov.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd je spôsobilý v pléne konať a uznávať sa, ak je na rokovaní a rozhodovaní prítomných aspoň sedem sudcov.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde plénum ústavného súdu sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

V danom prípade na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu boli prítomní desiati sudcovia. Za návrh malo hlasovať minimálne 7 sudcov. Pri hlasovaní o návrhu sudcu

spravodajcu na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa nedosiahla nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov.

Vzhľadom na uvedené, ako aj so zreteľom na to, že plénu ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní tejto veci, s výnimkou návrhu sudcu spravodajcu, nebol predložený na rozhodnutie iný návrh, resp. protinávrh, ústavný súd návrh okresného súdu na začatie konania o súlade § 29 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 20 ods. 3 ústavy a s čl. 1 dodatkového protokolu z procesných dôvodov pri jeho predbežnom prerokovaní zamietol [čl. 131 ods. 1 druhej vety a tretej vety ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde (porov. PL. ÚS 20/09)].

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k uzneseniu pripájajú odlišné stanoviská sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcov Milana Ľalíka, Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza a doplňujúce stanovisko sudcu Rudolfa Tkáčika.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2014